

Düşünen Öyküler

Hazırlayan

Murat Çiftkaya

GENÇ HAYAT

İçindekiler

Dünyanın Neresindeyiz?

Üç Günlük Kervansaray	11
Yüce Taht Hazretleri	20

Hayvanlar Konuşunca

Üç Bildircin	39
Dalı Bırakabilmek.....	47
Vahşi Ormanların İnsanlaşmış Hayvanları.....	52

Zenginler ve Fakirler

Gizli Hazine.....	59
Gökten Para Yağsa	71
Yok Eden Kartlar	80

Ölümü Anlayabilmek

Ölüm Mektupları.....	91
Beyaz Elbiseli Genç.....	96
Eceline Koşan Adam.....	106

Hayata Dokunabilmek

Çocuklar Ne ile Yaşar?.....	111
Bir “Telefon” Görüşmesi.....	117
Halis Harikalar Diyarında	121
Yüzü Kara Zalimler.....	127
Üç Fırsat	134

Modern Çağa Bakışlar

Mercedes Toika	143
Göğü Delen Adam.....	153

ÖNSÖZ

Bu öyküler, masallara ve masallarla gelen hakikatlere susamış çocuklarımın -Meryem ve Ahmed'in- ihtiyaçlarına karşılık doğdular. Geceleri onların yataklarının başında anlattığım kısa mesel-masallarla başladı her şey. Daha sonra, bu mesel/temsil tarzının her yaştan ve katmandan insanın bir şeyler bulabileceği derinlikler barındırdığını görünce, üzerlerinde biraz daha çalıştım ve sonuçta böyle bir şey çıktı.

Düşünen Öyküler'i ve diğer mesel-öykü kitaplarına beni sevk eden iki etkenden daha söz etmeliyim. Bunlardan birisi, başta Kur'an-ı Kerim olmak üzere bütün kutsal kitapların sık sık temsil/mesel yöntemini kullanması ve en yüksek hakikatleri bu şekilde kolaylıkla anlaşılır kılmaları. İkincisi de Tolstoy'dan çevirdiğim *İnsan Ne ile Yaşar* isimli öykü kitabının ilkokul öğrencisinden üniversite profesörlerine kadar çok farklı kesimlerden büyük bir beğeni kazanması. Bildiğim kadarıyla Tolstoy

bu tür öyküleri en az hacimli romanları kadar önemsiyordu ve vermek istediği asıl mesajları bu öykülerle vermeye çalışmıştı.

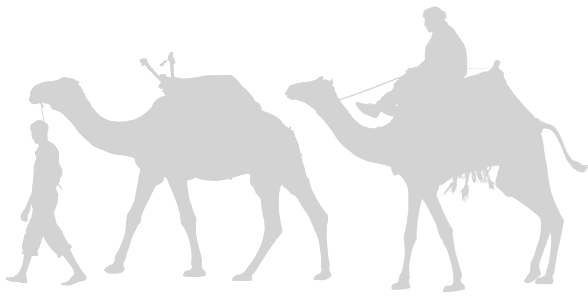
Bu kitabın dizideki diğer kitaplardan daha uzun öyküler barındırdığının ve onlar gibi bir nefeste okunamadığının, biraz daha düşünmeyi gerektirdiklerinin farkındayım. Zaten yeni ismini de bu yüzden koyduk: Düşünen ve düşündüren öyküler!

Okuyan herkesin istifade etmesi dileđiyle...

Murat Çiftkaya

DÜNYANIN NERESİNDEYİZ?

Üç Günlük Kervansaray

Bundan yıllar yıllar önceydi. Bir kervan kafilesi uçsuz bucaksız çöllerde, karanlıklar içinde seyahat ediyordu. Gece vaktiydi ve ıssız çölde bir tek gökyüzündeki yıldızların haşmetli parıltısı görülebiliyor, bir de rüzgârın çıkardığı türlü türlü melodiler işitilebiliyordu.

Dışarıdan bakıldığında sadece silüetleri görülebilen kervan yolcularının yüz hatlarında ise korkuyla ümit, karamsarlıkla iyimserlik, ayrılıkla kavuşacak olma duyguları kol kola geziyordu.

Geceydi ama onlar yine de yollarına devam ediyorlardı. Develerinin kendilerini nereye götürdüğünden pek de emin olmadan sürdürüyorlardı yolculuklarını. Gece çöle sindikçe, uyku da yolcuların üzerine çöküyor, deve sırtında hem uyuyup, hem de yolculuklarına devam ediyorlardı.

Sabahın ilk ışıklarıyla gözlerini açan yolcular ufukta bir kervansarayın belirmediğini fark ettiler. Haykırışlar, sevinç çılgınlıkları, mutluluk gözyaşları bütün kervanı sarıverdi. Herkes birbirine, yaklaşmakta oldukları kervansarayın o kadar mesafeden bile ne kadar mükemmel göründüğünü anlatmaya başladı. Gerçekten de kubbe-lerinin azameti, mimarisinin ve üzerinde görünen sanatın üstünlüğü ilk bakışta bile anlaşılabilirdi.

Nihayet kervansarayın kapısına ulaştılar. Herkes kapının üzerinde büyücek harflerle yazılı şu ilanı okudu:

“Ey yolcular! Hepiniz hoş geldiniz. Burada üç gün boyunca konaklayacaksınız. Burada geçireceğiniz zaman zarfında size ikram edilenler sadece birer örnek ve numunedir. Kervansarayımda bana isyan etmeyip kurallarına itaat ettiğiniz takdirde size bu numunelerin daha güzel olan asıllarını vereceğim. Üç gün sonra isterseniz de istemeseniz de bu kervansarayı terk edecek ve asıl büyük şehre, benim yanıma getirileceksiniz. Bunu sakın unutmayın.

Şehrin ve Kervansarayın Sahibi”

Yolcular bu levhanın asılı olduğu kapının kervansaray hizmetkârları tarafından saygıyla kendilerine açıldığına şahit oldular.

Bağı, bahçesi, havuzları, fiskiyeleri, süt, et vs. için beslenen türlü türlü hayvanlarıyla, sanki kendi başına bir şehir gibiydi kervansaray. Odaları çeşit çeşit sanat

eserleriyle donatılmış, kuş tüyü yastıkların insanı kendisine davet ettiği, sanki gerçek bir saraydı. Tabaklar, bardaklar, kaşıklar, çatalar yolcuların o güne kadar hiç görmediği kadar harika sanatları üzerlerinde taşıyordu. Sayıları yolculardan fazla olan hizmetkârlar büyük bir sessizlik ve saygı içinde bütün işleri eksiksiz yapıyor, yolcuların her isteğine koşuyorlardı. Bu arada, bütün odaların duvarlarında büyük kapıdakine benzeyen, yolcuları, yolculuklarının bitmediği, asıl büyük şehre gidecekleri, bu kervansarayın ve şehrin hâkimiyle tanışacakları konusunda uyaran, onlara hangi odada nasıl hareket etmeleri gerektiğini bildiren levhalar göze ilişiyordu.

Bu yazıları herkes okuyordu okumasına fakat yumuşacık döşeklere yerleşip etraflarında pervane gibi dönen hizmetkârların getirdiği yiyecek ve içeceklerle karınlarını şişiren kimi yolcular, “Bizim asıl yaşamamız gereken yer, olsa olsa burasıdır. Neresi bu saraydan daha güzel olabilir ki?” demeye başladılar. “Oturalım oturduğumuz yerde, keyfimize bakalım. Bakın uşaklar bile bize efendileriymişiz gibi hizmet ediyor, demek ki bütün bunlar bizim. Zaten bu sarayı da biz bulmadık mı?”

Böyle deyip eğlenmeye, dans etmeye, kendi yaptıkları içkileri içmeye, söyledikleri anlamsız şarkılarla ve naralarla başkalarını rahatsız etmeye başladılar, sonra da sızdılar.

Bu gibilerin sayısı fazla değildi, ancak diğer yolcuların çoğu onlara uymuştu, çünkü onlar da rahatlarına

fazlaca düşkünlerdi. İçten içe yaptıklarının yanlış olduğunu biliyorlarsa da zevk ve keyif eğilimleri daha ağır basıyordu.

Yolcuların arasında durumun farkında olanlar da vardı elbette. Bu kervansarayın kendilerine sadece ve sadece üç günlüğüne konaklamak için sunulduğunu, ardından buradaki hareketlerine göre büyük şehirde mükâfat ya da ceza göreceklerini biliyorlardı o yolcular. Dilleri döndüğünce etraflarındakilere anlatmaya da çalışıyorlardı bunu.

“Hepimiz yolcuyuz. Bu kervansaray ne bize ait ne de onda ölene dek kalmamız mümkün. Hem, bakın hemen her köşedeki şu levhalar da öyle söylemiyor mu zaten?” diyorlardı. “Edebimizle burada dinlenelim, bize sunulan yiyecekleri yiyelim ve içecekleri içelim ama öyle taşkınlıklar yapmayalım.”

Gelgelelim, keyfine düşkün birinci grup onların bu söylediklerine kulak asmadı. Üstüne üstlük, “Sizler rahatımızı bozuyorsunuz bu laflarınızla. Aramızda bozgunculuk çıkarıyorsunuz. Sesinizi kesin, yoksa ne yapacağımızı görürsünüz” diye onları tehdide bile kalkıştılar.

Sahiden de bu grup daha ilk günden içlerinden bazılarını silahlı muhafız olarak görevlendirip güç gösterisi yaptı. Bununla da kalmayıp herkesin misafir olduğunu hatırlatanları sarayın uşaklar için ayrılan bodrum katında kalmaya zorladılar. İçlerinden sesini yükseltmeye

kalkışan olursa karanlık bir odaya hapsedip eziyet etmekle tehdit ettiler.

Kendileri sarayın başköşesine kuruldular ve en güzel odalarla en yumuşak şilteleri kendilerine lâıyk gördülerdi. Bahçelere ve ağaçlara, evcil hayvanların hepsine el koydular.

“Bu saray artık bizden sorulur. Buranın hâkimi biziz. Kuralları da ancak biz koyarız.” dediler.

Sonra da kendilerine boyun eğenlere bir çeşit rüşvet olarak diğer güzel odalardan bazılarını ve döşekleri dağıttılar, güzel yiyeceklerden ve meyvelerden ikram ettiler. Çoğunluk ya korkudan, ya da aldıkları rüşvetlerden dolayı olanlara seslerini çıkaramaz hale gelmişti.

Böylece kervansaray ilk günden bu şımarık grubun hâkimiyeti altına girdi. Onlar ve başını çektikleri çoğunluk, yolcu olduklarını unutup kervansarayı bölüşmeye, bahçelerinden ve hayvanlardan sağlanan ürünleri aralarında paylaşmaya başladılar. Elbette “aslan payı” hep ilk gruba düşüyordu.

Bu arada, aşağılanan ve horlanan yolcular kismetlerine düşenle yetiniyor ve daha yumuşak bir döşek için veya meyvelerin daha olgununu kapmak için o keyfine ve zevkine düşkün zalimlerle didişmeye ya da onlara yaltaklanmaya tenezzül etmiyorlardı.

“Topu topu birkaç gün kalacağımız bu kervansarayın en güzel döşegine kurulsak ne, kurulmasak ne? Meyve

bahçelerinin hepsine sahip olsak ne, olmasak ne? Şu birkaç günlük konaklamada onlardan yiyebileceğimiz zaten topu topu birkaç tane.” diyorlar ve hiçbir zaman içlerinde kervansarayın yalancı hâkimlerine karşı korku duymuyorlardı.

İkinci gün, ilk grubun sınır tanımadan zevk ve sefaya düşkünlüğünün sonuçları görülmeye başlandı. Herkese yetebileceği hâlde, onlar ve eğlence arkadaşlarının bir defa ısırıp sonra yere atmaları, karınları tok olduğu hâlde gereksiz tıknmaları nedeniyle meyve ve yiyecek stoku yok denecek kadar azalmıştı. Bir kısım hizmetkârlar ve temizlikçiler kendilerine yapılan hakaretlere ve kötü muameleye dayanamayıp kervansarayı terk etmişti. Yerler akşam sofralarının artıklarıyla dolmuş, ortalığa çürük meyve ve içki kokulan sinmişti. Durumun farkına varanlar yavaş yavaş şikâyete, böyle giderse kervansarayda açlıktan öleceklerini veya pislikten hasta olacaklarını söylemeye başladılar. Bazıları da diğerlerine daha fazlasının verildiğinden, kendilerine haksızlık yapıldığından sızlanıyorlardı.

Gerçeği gören yolcular ellerindeki azı idareli ve iktisatlı kullandıklarından, sadece ihtiyaçları kadar yediklerinden ve israf etmediklerinden, dahası o sefahat âlemlerine katılmadıklarından sükûnetlerini muhafaza ediyorlardı. İyilik diliyle diğer sarhoş yolcuları uyandırmaya, bu üç günün göz açıp kapayıncaya kadar geçiverceğini, böyle yapmaya devam ettikleri takdirde, gö-

türülecekleri şehirde mahkemelere çıkarılıp şehrin ve kervansarayın sahibine saygısızlıktan, onun kurallarına uymamaktan ve kervansarayını sahiplenip bölüştürmekten dolayı ceza göreceklerini anlatıyorlardı. Onlar şehre yolculuk zamanının gelip çatacağını biliyorlardı; burada gördükleri ikramların sadece birer örnek olduğunun da farkındalardı.

Fakat içlerinden bazıları kendilerine reva görülen muameleyi içlerine sindiremiyor ve şöyle diyorlardı:

“Bizim de güzel döşeklerde oturmaya hakkımız yok mu? Bizim de en olgun meyveleri yemeye hakkımız yok mu? Burası onların tapulu malı mı? Bizim de burada söz söylemeye hakkımız var.”

Bazıları daha da kızıp isyan ediyorlardı:

“Yeter artık! Kaç gündür en iyi döşeklerde ve ferah odalarda onlar sefa sürüyor, biz ise izbe ve rutubetli bodrumlarda sürünüp duruyoruz. Bu işe bir son vermek gerekir.”

Diğer şikâyetçi yolcuların arasına karışıp kendilerini kervansarayın yöneticileri seçerlerse bütün bu pisliklerin temizleneceğini, yiyecek ve meyvelerin adilane bölüştürüleceğini, odaların ve minderlerin dağılımındaki haksızlıkların ortadan kaldırılacağını iddia ettiler. Gidişatın kötülüğünden bıkmış yolcular:

“Galiba bunlar bu işi yapabilirler. Hem öyle âlemler yapıp har vurup harman savurmuyorlar ve en iyi şeyleri